

REPUBLIKA SLOVENIJA
FISKALNI SVET

Mesečna informacija

April 2021

Številka dokumenta: 30-1/2021/4

Upoštevani so podatki, ki so bili na voljo do vključno 2. 4. 2021.

Ključni poudarki¹

- Primanjkljaj državnega proračuna je po začasnih podatkih v prvih treh mesecih 2021 znašal 1.291 mio EUR, kar je skoraj polovica s proračunom predvidenega primanjkljaja za celo leto 2021. Brez neposrednega učinka COVID ukrepov bi primanjkljaj v prvih treh mesecih znašal 432 mio EUR. Občutnejši primanjkljaj v prvem četrtletju je sicer običajen predvsem zaradi plačila obresti, a je bil v prvih treh mesecih letos okoli dvakrat večji kot v enakem obdobju lani.
- Prihodki so bili v prvih treh mesecih za 1,0 % višji kot v enakem obdobju lani, brez upoštevanja neposrednega učinka COVID ukrepov pa so bili nižji za 2,1 %.
- Odhodki so bili v prvih treh mesecih za 37,5 % višji kot v enakem obdobju lani, brez upoštevanja neposrednega učinka COVID ukrepov v višini 854 mio EUR pa so bili višji za 6,1 %, kar je predvsem posledica višjih stroškov dela.
- COVID ukrepi z neposrednim učinkom na saldo državnega proračuna so marca znašali 332 mio EUR. V prvih treh mesecih 2021 je skupni neposredni učinek COVID ukrepov znašal 869 mio EUR, od tega večina na odhodkovni strani (854 mio EUR).
- Skupni neposredni učinek COVID ukrepov od marca 2020 znaša 3.293 mio EUR, skupni obseg z upoštevanjem še potencialnega učinka na rezultate državnega proračuna iz naslova poroštev, likvidnostnih kreditov in odlogov plačil kreditnih obveznosti pa 3.831 mio EUR.²
- V ukrepe za ohranjanje delovnih mest je bilo po začasnih podatkih januarja 2021 vključenih 55,5 tisoč zaposlenih oziroma 7,1 % vseh zaposlenih, kar je najmanj od začetka drugega vala epidemije oktobra lani. Temeljni dohodek za mesec januar je prejelo 31,5 tisoč oziroma okoli 40 % vseh samozaposlenih, medtem ko je spomladi lani ta delež znašal okoli 65 %.

¹ Fiskalni svet bo pregled realizacije državnega proračuna po metodologiji denarnega toka in COVID ukrepov objavljati v redni mesečni publikaciji, ob pogoju, da bodo podatki tudi v bodoče razpoložljivi. Vsi komentarji se nanašajo na podatke, znane 2. 4. 2021. Poleg Ministrstva za finance se želimo za sodelovanje in posredovanje podatkov zahvaliti tudi FURS, ZRSZ, SID banki in Slovenskemu podjetniškemu skladu (SPS).

² Gre za ukrepe v pristojnosti SID banke in SPS. Podatki za poročila so razpoložljivi do 31. 1. 2021, podatki o likvidnostnih kreditih in odlogu plačila kreditnih obveznosti v okviru ukrepov SID banke pa do 12. 2. 2021.

Državni proračun (januar-marec 2021)³

- Marca je **primanjkljaj državnega proračuna** po začasnih podatkih znašal 630 mio EUR, skupaj v treh mesecih 1.291 mio EUR, kar predstavlja 47,0 % s proračunom predvidenega primanjkljaja za celo leto 2021. Brez neposrednega učinka COVID ukrepov bi primanjkljaj v prvih treh mesecih znašal 432 mio EUR. Občutnejši primanjkljaj v prvem četrtletju je sicer običajen predvsem zaradi plačila obresti, a je bil v prvih treh mesecih letos okoli dvakrat večji kot v enakem obdobju lani.
- Razlika med obsegom COVID ukrepov (869 mio EUR) v prvih teh mesecih leta in njihovim vplivom na saldo državnega proračuna (859 mio EUR) je posledica z EU sredstvi financiranih odhodkov, ki jih pri oceni salda brez učinka COVID ukrepov odštejemo od objavljenih prihodkov od EU sredstev.
- **Prihodki** so v prvih treh mesecih leta znašali 2.411 mio EUR in so bili medletno višji za 1,0 %. Neposredni učinek COVID ukrepov je bil zanemarljiv (4 mio EUR), a je bil marca lani ob uvedbi ukrepa možnosti odloga oziroma obročnega plačila davčnih obveznosti precejšen (78 mio EUR). Posledično so bili prihodki brez upoštevanja neposrednega učinka COVID ukrepov v prvih treh mesecih letos medletno nižji za 2,1 %. V proračunu je bila za letos predvidena 18,1-odstotna rast prihodkov, ki naj bi bila v največji meri posledica pričakovane občutne rasti prihodkov iz EU sredstev (prispevek 10 o. t.).⁴

Tabela 1: Državni proračun

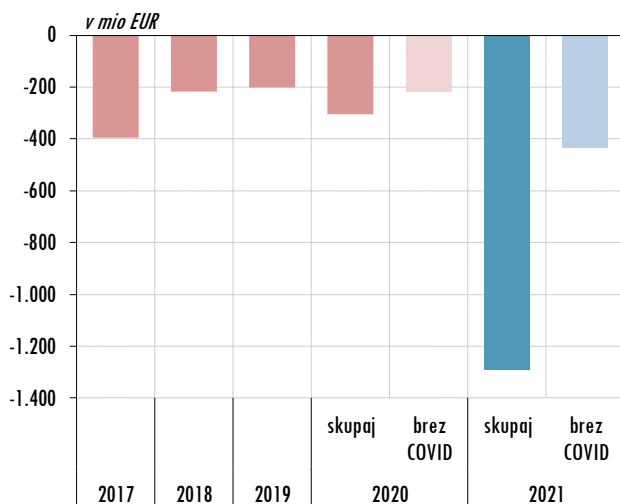
	januar-marec				april-december							
	2020	2021	sprememba		2020	2021*	sprememba		2020	2021**	sprememba	
			2021 na 2020				2021 na 2020				2021 na 2020	
			v mio EUR	v %			v mio EUR	v %			v mio EUR	v %
Prihodki	2.388	2.411	23	1,0	6.690	8.311	1.622	24,2	9.078	10.722	1.644	18,1
DDV	892	806	-85	-9,6	2.636	3.036	400	15,2	3.528	3.843	315	8,9
Trošarine	314	308	-6	-1,9	1.000	1.155	154	15,4	1.314	1.463	148	11,3
Dohodnina	363	407	44	12,2	801	881	80	10,0	1.164	1.288	124	10,7
DDPO	213	202	-11	-5,1	560	755	195	34,7	773	957	184	23,8
EU sredstva	199	232	33	16,5	526	1.399	873	166,2	725	1.631	906	125,1
Nedavčni	157	186	29	18,7	515	382	-133	-25,9	672	568	-104	-15,4
Drugi prihodki	250	269	19	7,6	651	703	52	8,0	902	973	71	7,9
Odhodki	2.693	3.702	1.009	37,5	9.872	9.767	-105	-1,1	12.565	13.469	904	7,2
Stroški dela skupaj	783	1.090	306	39,1	2.665	2.505	-160	-6,0	3.448	3.595	146	4,2
Transferi posam. in gospodinjstvom	391	836	445	113,8	1.576	804	-772	-49,0	1.967	1.640	-327	-16,6
Izdatki za blago in storitve	244	273	28	11,7	1.065	996	-70	-6,5	1.309	1.268	-41	-3,2
Investicije	99	124	26	25,9	813	1.850	1.037	127,6	911	1.974	1.063	116,6
Tekoči transferi v sklade soc. zav.	292	290	-2	-0,7	1.112	1.461	349	31,4	1.403	1.750	347	24,7
Subvencije	158	285	127	80,8	1.240	376	-864	-69,7	1.398	661	-737	-52,7
Obresti	441	386	-55	-12,5	331	377	46	13,9	772	762	-9	-1,2
Plačila sredstev v Proračun EU	154	197	43	28,2	372	368	-4	-1,2	526	565	39	7,4
Drugi odhodki	131	221	90	68,5	699	1.033	334	47,8	830	1.254	424	51,0
Saldo	-305	-1.291	-986		-3.183	-1.456	1.727		-3.488	-2.747	741	

Vir: MF, preračuni FS. Opomba: *implicitno gibanje, da so dosežene projekcije MF. ** Sprememba proračuna 2021 (okt. 20).

³ Komentar realizacije državnega proračuna se nanaša na dnevne podatke, razpoložljive na <https://proracun.gov.si/#>.

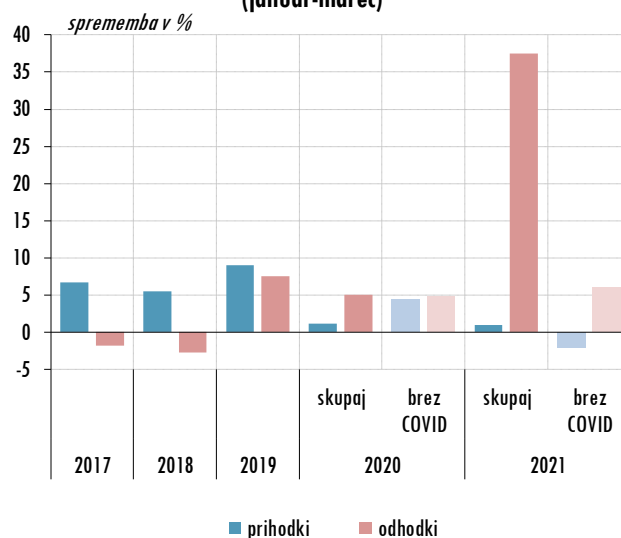
⁴ Vse predvidene rasti komponent sprejetega proračuna so preračunane glede na dejansko realizacijo absolutnih ravni komponent za leto 2020, ki se je razlikovala od načrtovane v sprejetem proračunu.

Slika 1: Saldo državnega proračuna (januar-marec)

Vir: MF, preračuni FS.

Slika 2: Prihodki in odhodki državnega proračuna (januar-marec)

Vir: MF, preračuni FS.

Tabela 2: Učinek COVID ukrepov na realizacijo državnega proračuna

	januar-marec 2020		januar-marec 2021		brez COVID	
	v mio EUR		v mio EUR		medletna sprememba	
	COVID	brez COVID	COVID	brez COVID	v mio EUR	v %
Prihodki	-78	2.466	-4	2.415	-51	-2,1
DDV	-30	921	-16	822	-100	-10,8
Trošarine	-48	362	22	286	-75	-20,8
Dohodnina	0	363	-4	411	48	13,2
DDPO	0	213	1	201	-12	-5,6
EU sredstva ¹	0	199	10	222	23	11,3
Nedavčni	0	157	0	186	29	18,7
Drugi prihodki	-1	251	-18	287	36	14,4
Odhodki	9	2.684	854	2.847	163	6,1
Stroški dela skupaj	0	783	198	892	109	13,9
Transferi posameznikom in gospodinjstvom	0	391	430	406	15	3,9
Izdatki za blago in storitve	0	244	37	235	-9	-3,5
Investicije	0	99	2	122	23	23,7
Tekoči transferi v sklade socialnega zavarovanja	0	292	10	279	-12	-4,3
Subvencije	0	158	130	155	-3	-1,7
Obresti	0	441	0	386	-55	-12,5
Plačila sredstev v Proračun EU	0	154	0	197	43	28,2
Drugi odhodki	9	123	47	174	51	41,9
Saldo	-86	-218	-859	-432	-214	

Vir: MF, FURS, ocena in preračuni FS. Opomba: ¹Prihodke iz EU sredstev za financiranje COVID odhodkov pri vplivu na saldo nevtraliziramo, tako da jih privzamemo kot večje prihodke iz EU sredstev.

- Medletni padec prihodkov od DDV in trošarin se je upočasnil, a je to bila predvsem posledica učinka osnove, saj so se lani z uvedbo možnosti odloga oziroma obročnega plačila davčnih obveznosti prihodki od teh dveh davkov znižali. Brez upoštevanja neposrednega učinka COVID ukrepov so bili tako prihodki od DDV v prvih treh mesecih medletno nižji za okoli desetino, prihodki od trošarin pa za okoli petino. Prihodki od davka na dohodek pravnih oseb so bili v prvih treh mesecih nižji za okoli 5 %, tako da so bili med pomembnejšimi kategorijami davčnih prihodkov medletno višji le prihodki od dohodnine, in sicer za okoli 10 %.
- Padec davčnih prihodkov so ublažili predvsem nedavčni prihodki, ki so bili glede na prve tri mesece lani za okoli petino višji, in prihodki iz EU sredstev, ki so bili medletno višji za dobrih 10 %. Marca sta bili sicer obe navedeni kategoriji prihodkov medletno nižji.
- **Odhodki** so bili v prvih treh mesecih leta za 37,5 % višji kot v enakem obdobju lani, kar je bilo predvsem posledica neposrednega učinka COVID ukrepov, ki je znašal 854 mio EUR. Brez tega učinka bi bili namreč odhodki medletno višji za 6,1 %. V proračunu je bila za letos predvidena 7,2-odstotna rast skupnih odhodkov.
- Skupna rast odhodkov je bila v največji meri posledica približno podvojenega obsega transferjev posameznikom in gospodinjstvom glede na prve tri mesece lani. Brez upoštevanja učinka COVID ukrepov je bila rast transferjev skromna.
- Skupni stroški dela, ki vključujejo tudi transferje v javne zavode za ta namen, so bili medletno višji za 39,1 %, kar je predvsem posledica dodatkov, katerih izplačila so najvišja v zdravstvu in na ravni občin. Tudi brez upoštevanja učinka COVID ukrepov se je njihova rast marca še okrepila, v prvih treh mesecih pa znašala 13,9 % in je prispevala dve tretjini k skupni rasti odhodkov brez upoštevanja neposrednega učinka COVID ukrepov.
- K skupni rasti odhodkov so pomembno prispevali še medletno za okoli 80 % višji odhodki za subvencije, a se je njihova rast marca nadalje upočasnila. Ob izločitvi učinka COVID ukrepov so bili nekoliko nižji kot v prvih treh mesecih lani.
- Odhodki za investicije so bili v prvih treh mesecih medletno višji za okoli četrtnino. S proračunom je za letos predvidena rast v višini 116,6 %.
- Skupno rast odhodkov so omilili le odhodki za obresti, ki so bili v prvih dveh mesecih medletno nižji za okoli desetino, kar pa je posledica občutnega padca v januarju.

Realizacija COVID ukrepov (januar-marec 2021)

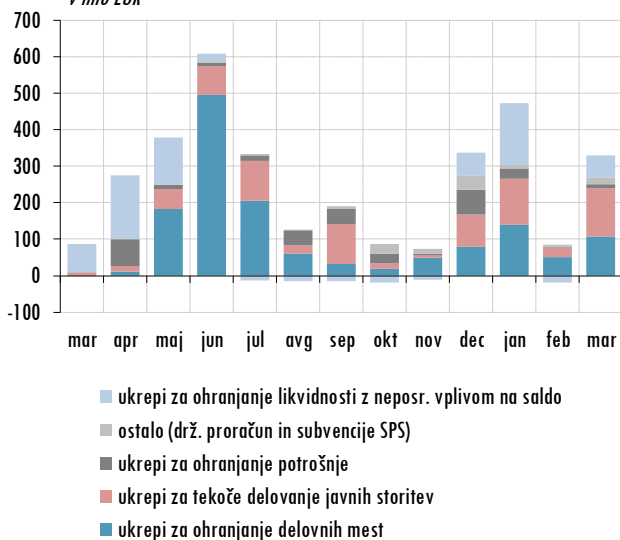
- Neposredni učinek COVID ukrepov na saldo državnega proračuna je v prvih treh mesecih letos znašal 869 mio EUR. Glavnina učinka je na strani odhodkov, in sicer 854 mio EUR, kar je 80 mio EUR več kot je bilo s proračunom predvidenih COVID odhodkov za celotno leto 2021 (774 mio EUR).
- Potem, ko je bil februarja obseg COVID odhodkov eden najmanjših od začetka epidemije, je bil marca ponovno občuten (332 mio EUR). Prihodki so bili zaradi COVID ukrepov marca višji za 8,5 mio EUR. Delno je bila to posledica večjih vračil v preteklih mesecih odobrenih odlogov oziroma obročnih plačil davčnih obveznosti kot na novo odobrenih. Delno pa je tudi posledica

Tabela 3: Pregled realizacije COVID ukrepov (v mio EUR)

	mar.-dec. 2020	jan.-mar. 2021	SKUPAJ
COVID ukrepi - SKUPAJ	2.942	889	3.831
COVID ukrepi z neposrednim učinkom na saldo sektorja država - SKUPAJ	2.424	869	3.293
Ukrepi za ohranjanje delovnih mest	1.137	297	1.434
Nadomestilo za zaposlene na čakanju na delo	328	127	454
Plačilo socialnih prispevkov za zaposlene na čakanju	124	0	124
Delno subvencioniranje skrajšanega delovnega časa	36	6	41
Plačilo prispevkov za PIZ zaposlenim, ki so delali	435	1	436
Temeljni dohodek in soc. prispevki s.p. in ostali upravičenci	196	103	300
Bolniška nadomestila za zaposlene krije v celoti ZZS	19	1	19
Krizni dodatek	0	60	60
Ukrepi za tekoče delovanje javnih storitev	508	285	793
Dodatki zaposlenim	207	211	418
Obvladovanje epidemije MGRT (zaščitna oprema ipd.)	122	40	162
Ukrepi na področju vzgoje, izobraževanja, športa in kulture	29	20	49
Povračilo izpada opravljanja zdravstvene dej. vklj. s koncesionariji	105	0	105
Zagotavljanje sredstev ZZS	45	13	58
Ukrepi za ohranjanje potrošnje in socialnega položaja	291	41	333
Izplačila turističnih bonov	128	0	128
Solidarnostni dodatki različnim skupinam	163	41	204
Ostali odhodki	99	35	134
Ukrepi za ohranjanje likvidnosti	906	231	1.137
Odlogi in obročna plačila davkov	219	14	233
Neobračunane in neplačane akontacije davčnih obveznosti	171	0	171
Povračilo fiksnih stroškov	0	196	196
Poroštva ¹	192	-5	188
SPS	79	0	79
ZIUZEOP (SID banka)	69	-10	58
ZDLGPE (SID banka)	45	6	50
Likvidnostni krediti	305	24	330
SPS ¹	55	12	67
SID banka ²	251	12	263
Odlog plačila kreditnih obveznosti - SID banka ²	19	1	20

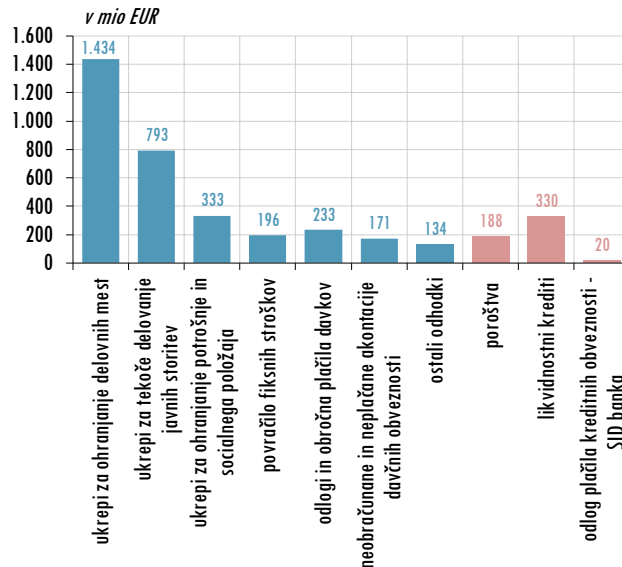
Vir: MF, FURS, SID banka, SPS, preračuni FS. Opombe: ¹ podatki do konca februarja 2021. ² podatki do 19.3.2021.

Slika 3: COVID ukrepi z neposrednim učinkom na saldo
v mio EUR

Vir: MF, FURS, SPS, preračuni FS.

Slika 4: COVID ukrepi po vsebinskih področjih
v mio EUR

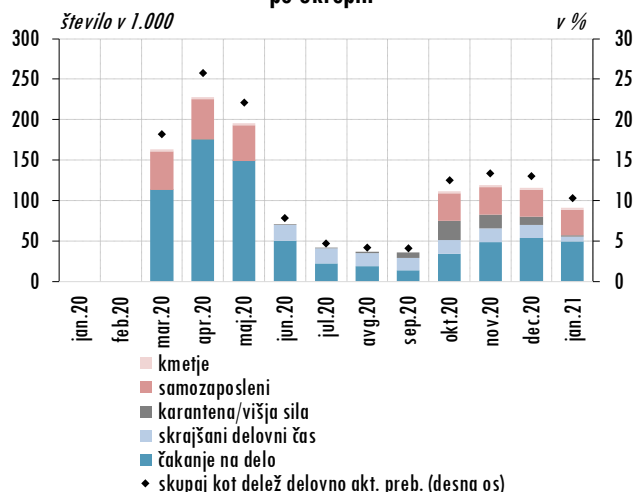
Vir: MF, FURS, SID, SPS, preračuni FS.

vpliva EU sredstev na saldo, saj prihodke iz EU sredstev za financiranje COVID odhodkov upoštevamo kot višje skupne prihodke iz EU sredstev.

- Glavnino marčevskih COVID odhodkov predstavljajo dodatki zaposlenim v višini 102 mio EUR, skupaj od začetka epidemije 418 mio EUR. Od tega dodatki zaposlenim v javnem sektorju predstavljajo glavnino vseh dodatkov (394 mio EUR), največ v okviru Ministrstva za zdravje (178 mio EUR) in občin (114 mio EUR). Ostalo so dodatki pri koncesionarjih, za študente in dijake, osebe, vključene v javna dela, ipd.
- Za nadomestilo fiksnih stroškov je bilo marca iz državnega proračuna namenjenih 62 mio EUR. Po podatkih FURS, ki se sicer nekoliko razlikujejo od podatkov MF o realizaciji državnega proračuna, je bilo od začetka veljavnosti ukrepa okoli 17 tisoč upravičencem izplačanih 193 mio EUR.⁵
- Za izplačilo kriznega dodatka zaposlenim, katerih mesečna plača decembra ni presegla dvakratnika minimalne plače, je bilo marca iz državnega proračuna izplačanih 60 mio EUR. Po podatkih FURS je dodatek prejelo okoli 378 tisoč zaposlenih.
- Za plačilo nadomestila za čakanje na delo je bilo marca iz državnega proračuna izplačanih 22 mio EUR, za temeljni dohodek samozaposlenim in ostalim upravičenim skupinam pa 20 mio EUR. Po podatkih FURS je marčevsko izplačilo temeljnega dohodka sicer znašalo 39 mio EUR.
- V ukrepe za ohranjanje delovnih mest (čakanje, skrajšani delovni čas, karantena in višja sila) je bilo januarja na osnovi izplačil do vključno 26. 3. 2021 vključenih 55,5 tisoč zaposlenih. Skladno z ugodnimi podatki o gospodarski aktivnosti se je delež zaposlenih v predelovalnih dejavnostih, vključenih v navedene ukrepe, znižal pod 3 %, medtem ko je aprila in maja lani znašal okoli 30 %. Podobno je tudi v gradbeništvu, kjer je bilo spomladi lani v ukrepe vključena okoli petina vseh zaposlenih, od oktobra dalje pa v povprečju okoli 7 %. Razmere glede na naravo omejitvenih ukrepov ostajajo najbolj zaostrene v gostinstvu, kjer je bilo januarja v ukrepe vključenih okoli 60 % vseh zaposlenih, ter v kulturnih, razvedrilnih in rekreacijskih dejavnostih, z

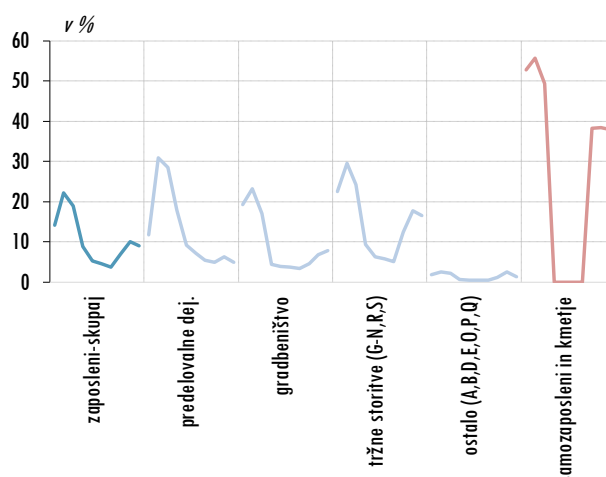
⁵ Po naši oceni do razlik v podatkih med FURS in MF prihaja zaradi zamikov pri plačilih oz. predplačil iz državnega proračuna.

Slika 5: Vključeni v ukrepe za ohranjanje delovnih mest - po ukrepih

Vir: ZRSZ, FURS, SURS, preračuni FS. Opomba: delež izračunan na osnovi mesečnih podatkov o delovno aktivnem prebivalstvu po registrskih virih. Podatki o zaposlenih do konca januarja 2021 na osnovi izplačil do 26.3.2021, podatki o samozaposlenih in kmetih po upravičenosti do konca januarja.

Slika 6: Vključeni v ukrepe za ohranjanje delovnih mest, mar.-dec. 2020 - po tipu zaposlitve in dejavnostih

Vir: ZRSZ, FURS, SURS, preračuni FS. Opomba: delež izračunan na osnovi mesečnih podatkov o delovno aktivnem prebivalstvu po registrskih virih. Podatki o zaposlenih do konca januarja 2021 na osnovi izplačil do 26.3.2021, podatki o samozaposlenih in kmetih po upravičenosti do konca januarja.

okoli 30 % zaposlenih, vključenih v ukrepe. Opozarjamo, da podatki za zadnje mesece niso dokončni zaradi zamikov pri izplačilih.

- Temeljni dohodek za meseca januar in februar je prejelo v povprečju okoli 30 tisoč samozaposlenih, skupaj z ostalimi skupinami upravičencev okoli 36 tisoč oseb.⁶ Število ostaja precej manjše kot spomladi lani, ko je temeljni dohodek prejelo v povprečju okoli 45 tisoč samozaposlenih na mesec, vseh prejemnikov skupaj pa je bilo v povprečju na mesec okoli 50 tisoč.

⁶ Poleg samozaposlenih so prejemniki temeljnega dohodka še kmetje, družbeniki, verski uslužbenci in kulturni delavci.